

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljskih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gld. 21—
Za samo večerno izdanje 12—
Za pol leta, četrletna in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Budimpešta 16. Kakor javlja ogerski telefonični korespondenčni bureau, je pričel danes gospodarski odsek zbornice poslancev razpravljati zakonsko predlogo o uravnavi carinskih in trgovinskih razmer in nekaterih drugih vprašanj, ki so s tem v tesni zvezi. Poročevalec poslanec Rosenberg je priporočal, da se predloga sprejme.

Budimpešta 16. Danes so se razdelili razlogi predlogi nagodbe, ki navajajo, da je ta predlog potekel iz prepričanja, da ohranitev sedanjih razmer odgovarja najbolje gospodarskim, posebno pa zemljedelskim koristim dežele; kajti nagodba zagotavlja ogerskemu kmetovalstvu tržišče, ki bo od dne do dne ugodnejše, ter osvobojuje Oggersko bolj in bolj izprememb svetovne trgovine.

Budimpešta 16. Gospodarski odsek zbornice poslancev je sprejel v generalni in specialni debati zakonski predlog o ureditvi carine in trgovine. Ministerski predsednik pl. Szell je bil opovrgel prigovore opozicijskih govornikov. Naglašal je, da je, kakor znano, pristaš ukupne carine, če mogoče, na temelju carinske in trgovinske zveze, ako so zajedno zavarovane gospodarske in obrtne koristi dežele. Pravico ustanovitve samostojnega carinskega ozemlja je smatrati kakor važno sredstvo obrambe, ako bi se ne dosegle, česar sicer ne pričakuje, naredbe, ki bi odgovarjale ogerskim gospodarskim razmeram. Pl. Szell upa, da se obe državni polovici slednjič vendar le sporazumeti ter urediti svoje razmerje v obojno korist.

Pariz 16. V sled odpora radikaleev so se razbila pogajanja Poincaréa o sestavi ministerstva. Poincaré je javil predsedniku republike, Loubetu, da se odpoveduje poverjeni mu misiji.

Sredce 16. Lepaki z manifestom, podpisanim od vseh opozicijskih poslancev, pozivajo bolgarski narod, da protestuje na ljudeških shodih proti vladni politiki zadolževanja dežele.

Bellgrad 16. V sled odpora srbskega prebivalstva, katero je mejnim stražam pomagalo v boju proti napadajočim Arbanasom, so se Turki zopet pomaknili čez mejo. Vest, da so se napada udeležile turške vojaške čete, je nastala, kakor je videti, v prvem razburjenju.

Carlgrad 16. Pritožbam italijanskega poslaništva zaradi v Rudečem morju zaplenjenih jadrnic se je ugodilo. Ko je neka italijanska bojna ladija zapretela z represalijami na licu mesta, so Turki izplačali 9000 tolarjev odškodnine.

Slovensko šolsko vprašanje v Trstu.

Z svojim odlokom od 1. julija 1894. št. 10031 je tržaško namestništvo odbilo prošnjo slovenskih starišev za osnutje slovenske ljudske šole v mestu tržaškem. Proti temu odloku so zastopniki slovenskih starišev uložili utok na visoko ministerstvo za nauk in bogočastje. In res je ta visoka oblast z naredbo od 23. avgusta 1895 št. 23523/94 uničila navedeni odlok namestništva, naloživši tej poslednji oblasti, naj vnovič odloči v stvari.

Razlogi namestništva, ko je odbilo prošnjo za osnutje slovenske ljudske šole v Trstu, so izhajali

iz prēmise, da za osnutje rečene šole v Trstu bi morali biti dani pogoji, predvidjeni v § 59. državnega zakona o ljudskih šolah od dne 2. maja 1883. št. 53 drž. zak.; stojé na tem stališču je namestništvo odbilo prošnjo, ker ni tiste daljave od sedaj obstoječih slovenskih šol, katero določa zakon za osnutje nove šole.

Ministerstvo je bilo drugačnega menenja. Menilo je namreč, da rečenega § 59. drž. šolskega zakona ni možno uporabljati tudi za Trst, in sicer iz tega vzroka, ker ta pokrajina še nima deželne šolskega zakona, oziroma izvrševalnih predpisov k navedenemu §. Zato se treba tu bolj ozirati na določbe politične ustave za osnovne šole.

Ker pa v mestu tržaškem — tako je menilo ministerstvo —, ki z okolico vred ustvarja jeden sam šolski okraj, je že slovenskih šol, in ne gre torej tu za osnutje šole v šolskem okraju, ki bi se imel šele zasnovati, ampak v šolskem okraju, ki že obstoji, se v tem slučaju ne da uporabiti § 59. tudi iz tega razloga; to pa tem manj, ker prositelji zahtevajo ustanovljenje slovenske šole na podlagi člena XIX. državnega temeljnega zakona od 21. decembra 1867. št. 142, za katerega pa manjkajo pozitivne zakonite določbe.

Ministerstvo se je postavilo torej na stališče, da o prošnji za osnutje slovenske ljudske šole v Trstu treba odločiti izključno le se stališča potrebe šolskega pouka za slovensko prebivalstvo v Trstu, in je naložilo namestništvu, naj vnovič razsodi v stvari in sicer z ravnokar označenega stališča.

Ta naredba ministerstva za nauk je torej izišla dne 23. avgusta 1895., a namestništvo jo je srečno izvršilo dne 2. maja 1899., torej po štirih letih, odbivši prošnjo naših starišev. Namestništvo je trebalo torej štiri leta in brzkone bi bilo trebalo še nekoliko časa, ako bi se ne bilo toliko drezalo od naše strani. Sosebno je na zadnjem obnem zboru pol. društva »Edinost« dr. Gregorin zadel pravo, rekši, da stvar zatezajo zato, ker »ne« ne morejo reči, »da« pa si ne upajo reči, ker se boje — ljubih italijanskih prijateljev!!

No, namestništvo se je ujunačilo slednjič in je reklo — ne! Iz naslednjega se daje posneti, kako je namestništvo podprlo svoj »ne«.

Proti tej drugi naredbi namestništva so slovenski prositelji dne 7. t. m. uložili utok na ministerstvo. Utok je sestavljal odvetnik dr. Gregorin. Po tem utoku hočemo napisati tu nekoliko glavnih in zanimivih podatkov o bitstvu našega šolskega vprašanja.

Pritožitelji sicer ne soglašajo z vsemi kriteriji, navedenimi v odločbi ministerstva, in oporekajo sosebno temu, da je smatrati mesto tržaško z okolico vred za jeden sam šolski okraj in da je okoličanske šole smatrati jednakoveljavnimi z mestnimi, vendar se jim dozdeva, da je namestništvo v svoji drugi odločbi hotelo podreti argumente ministerstva in da si je postavilo le to nalogo, da poišče razlogov, iz katerih bi bilo možno odbiti prošnjo slovenskih starišev. Sicer bi bilo moralo priti do zaključka o potrebi slovenske šole v Trstu. Celó tako se dozdeva, da namestništvo niti prečitalo ni argumentov, ki so jih navedli prositelji v svojem utoku od 7. avgusta 1894.

Proti izpodbijani odločbi namestništva od dne 2. maja 1899. povdarjajo zastopniki slovenskih sta-

rišev v svojem utoku, da je mej mestom in okolico tako razmerje zlasti v šolskem oziru, kakor da bi bilo mesto ena, okolica pa druga občina. Trst z okolico ni le občina, ampak je tudi dežela s posebnim deželnim zborom. Volilni red v okolici je različen od onega v mestu. Ta razlika mej mestom in okolico pa se kaže še veliko jasneje v šolski organizaciji. Mestne šole so organizovane kakor meščanske šole z 8-letno šolsko dolžnostjo, okoličanske pa so zasnovane kakor na deželi z 6-letno šolsko dolžnostjo. Tega razlikovanja se drži celo mestni magistrat sam v označevanju mestnih in okoličanskih šol (»scuola di città«, »scuola di campagna«). Če se že hoče smatrati, da sta mesto in okolica ena šolska občina, pa treba vendar pripoznati, da je ta šolska občina vsaj dejanski razdeljena v dva šolska okraja z različno organizovanimi šolami.

Da bi dokazalo, da v mestu ni potrebna slovenska šola, povdarja namestništvo, da v starem mestnem okrožju (vecechio perimetro) biva le 3182 Slovencev, v razširjenem — razširjenem poglavito v volilne svrhe — pa 4119 ter da so Slovenci nakopičeni v pasu (zona) mej starim in novim pomerijem. Vsi ti da imajo blizo v okoličanske šole, katerih da ni nobena oddaljena 4 kilometre od bivališč Slovencev. V tej faktučni konstataciji je velezanimivo to, da namestništvo kar hkratu govori le o oddaljenosti od šole onih 4119 Slovencev, živečih v pasu mej starim in novim pomerijem, a pozablja popolnoma na onih 3182 Slovencev, živečih v starem pomeriju, o katerih je prej samo konstatovalo, da so!!!

Tudi če bi bilo res — čemur pa se oporeka — da onih 4119 Slovencev spada pod okoličanske šole, češ, da se je stari pomerij mesta tržaškega razširil le v volilne svrhe, pa bi zaslužili vendar vsaj onih 3182 Slovencev v starem pomeriju, da bi postopali žnjimi kakor z drugimi meščani! Že radi teh, od namestništva pripoznanih, v starem pomeriju bivajočih 3182 Slovencev bi morali osnovati slovensko šolo, kajti ti imajo gotovo zadostno število otrok, dolžnih obiskovati šolo!!

(Zvršetak pride.)

Politični pregled.

TRST, 17. junija 1899.

O sklenjeni nagodbi. Tudi mnogi drugi listi, kakor n. pr. »Reichswehr«, »Information«, »Politik« itd., sploh listi, ki niso primorani iz strankarskih oziror govoriti o porazu avstrijske vlade v nagodbenem vprašanju, izražajo isto menenje, kakor smo je izrekli mi: da je namreč zmagovalje na Oggerskem veliko prehrupno, da se bi ne videlo takoj, da je nepristno, ponarejeno, prisiljeno. »Politik« je uverjena, da se je Szell v tem boju preej opraskal, ne le v stvarnem, ampak tudi v osebnem pogledu. Ne le, da je vzpuhtela njega glasovita formula, ampak nekaj časa je celo izgledalo tako, kakor da bo on tisti, ki bo moral pisati prošnjo za odpust. To zaslugo pa da ima vsakako gosp. Szell, da je se svojim prepotentnim nastopanjem izzval odpor na avstrijski strani in da je izključeno za vso bodočnost, da bi se na avstrijski strani — kakor je bilo dosedaj — slepo pokorili volji Ogrov. Da-li pa more biti to Ogrom v povod za zmagovalje, to pa ni ravno verjetno.

O Szellu veljajo besede don Kišota: Šel je, da bi strigel, in prišel je sam ostrižen domov.

«Information» meni: Kdor hoče videti, ta more videti. Onemu seveda ni pomagati, ki si zatiska oči, ali si nadevlje pobarvane naočnike. Za vsacega, ki nima za norea samega sebe, je jasno, da je Szellova formula izpodbita po nje vsebini in da se je Avstrija od leta 1867. sem to pot prvi-krat v odločilnih točkah pokazala kakor možnejši del.

Poleg tega dajejo listi razumeti, da se tudi kvota precej poviša, o čemer pa da se molči za sedaj, da ne bi se ogerska javnost preveč razburjala.

Nam se zdi, da so te izjave nekoliko preoptimi-
stistično pobarvane, kajti uverjeni smo, da je Oger-
ska tudi to pot odnesla velikih realnih dobičkov
in da ravnokar sklenjena pogodba ni niti od daleč
taka, kakoršnja bi morala biti po pravici, da bi
bilo pravo razmerje, sloneče na faktičnih odnošajih,
mej prejemanjem in dajanjem Madjarov, in to ne
le v narodno-gospodarskem in finančnem, ampak
tudi v političnem pogledu. Ali to je gotovo, da
moremo Avstriji zabeležiti velik moralen uspeh,
ki utegne postati virom tudi za bodoče realne
vspehe, v tem, da smo se uverili, da se lahko bo-
rimo proti madjarskim pretenzijam, ako le hočemo.
Tako se utegnemo iznebiti pretiranega in nesreč-
nega respekta pred Madjari, ki nas je delal nez-
možne za slehern resen odpor; pa tudi respekta
pred nemškimi strankami se iznebimo morda, ko
smo videli, da je bilo nelevičarsko ministerstvo, ki
se je znalo upreti in da je vsaj v moralnem po-
gledu najčastnejše izvojevalo ta boj, in to ne le
brez vsake pomoči od nemško-liberalne in naci-
onalne strani, ampak ob večnih intrigah in spletkah
od te strani. V tem je velik moralen dobiček, da
so dobili najvišji krogi toli eklatanten dokaz, da je
tudi brez patentovanih Avstrijcev v nemškem ta-
boru možno varovati avstrijski interes, in da v to
ne treba družega, nego da so na pravem mestu
tudi pravi možje.

Ministerska kriza na Francoskem.

Poincaré-u se ni posrečilo, da bi sestavil novo mi-
nisterstvo. Včeraj predpoludne je obiskal Brissona,
Ribota in Sarriena, od katerega se je podal v
elizej. Popoludne je bila pri Poincaré-ju konfe-
rencia, katere se je udeležil Brisson kakor sveto-
valec, a Sarrien, Delcassé, Monis, Krantz, Ribot,
Delombre, Bartheou in Mongeot kakor ministerski
kandidatje. Ta konferenca je bila brezuspešna ter
se je nadaljevala ob 5. uri zvečer. O tej priliki
pa se je pogajanje popolnoma razbilo, ker radikalec
niso hoteli sprejeti Poincaré-jevih ponudb. Poin-
caré se je nemudoma podal v elizej, kjer je izjavil
predsedniku republike, da se odreka poverjeni mu
misiji. Loubet sprejme danes predsednika senata,
Falliéra, in pozneje predsednika komore, Deschanela.

Dogodki v Auteuilu. Včeraj so se raz-
glasile razsodbe kazenskega sodišča o ostalih obtožen-
cih zaradi demonstracij proti predsedniku republike,
ki so se vršile predzadnjo nedeljo v Auteuilu. De
Barrely in De Meyssonnet sta dobila po tri, Bar-
riet dva, Feliks Barriet en mesec, grofa Dion in
Aubigny po 14 dni zapora, a Fromesant mora
plačati 200 frankov globe. Neuville je rešen
krivde.

Domače vesti.

Zasluzeno odlikovanje. «Wiener Zeitung»
javlja, da je Njegovo veličanstvo, povodom njega
umirovljenja na lastno prošnjo, podelilo profesorju
Janezu Jesenk u naslov šolskega svetnika. Temu
uzoru slovenske značajnosti, odličnemu pedagogu
in ljubečemu zaščitniku naše slovenske mladine iz-
rekamo svojo iskreno častitko s toplo željo, da bi
gospoda svetnika Jesenka Bog ohranil še mnogo let
našemu narodu.

Imenovanje. Stavbenim elevom na poštne
ravnateljstvu v Trstu je imenovan absolvirani teh-
nik Artur Lanzinger v Roveretu.

Prošnja do gg. slovenskih rodoljubov!
Poseben slavnostni odbor razpošilja nastopno pro-
šnjo: »Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah
bo obhajalo v teku meseca julija tekočega leta
desetletnico svojega obstanka. Ob tej priliki se z
lepo slovesnostjo razvije in blagoslovi krasna tro-
bojna društvena zastava, katero si je naše društvo
nabavilo ob priliki minolega jubilejnega leta.

Kako važna so pevska društva posebno v
naši tržaški okolici za razvoj in napredek sloven-
skega naraščaja in našega jezika, za katerega ob-
stanek se nam je tu ob obalih jadranskega morja
dan na dan bojevati proti našemu zagriženemu
nasprotniku, pritiskajočemu na nas tako silno, da
se nam je bati, posebno v spodnji okolici — pro-
pada!! Odstavljajo nas od dela, kratijo in italijan-
čijo nam šole, enakopravnosti nam nočejo pripo-
znati, v slovenska župnišča postavljajo nam nepri-
jazne duhovnike, in vse to proti volji ogromne
večine užaljenih slovenskih okoličanov. Tudi v
obmorske naše Barkovlje se zaganjajo zraven nar-
avnih morskih valov — valovi tujinstva, ki prete
poplaviti vso našo lepo solučno slovensko po-
krajino.

»Pomagajmo si sami in Bog nam pomore!«

Ta rek so naši narodno zavedni Barkovljani
začeli izvajati že pred dvajsetimi leti, ko so si
ustanovili sedaj evetoče »Obrtnijsko dru-
štvo«, ki je pred dvema letoma z veliko slav-
nostjo slavilo svoj najlepši triumf s tem, da je v
srečo Barkovelj otvorilo lastni »Narodni dom«.
Pod to narodno streho se danes razvija in prepeva
naša »Adrija«, katero je pred desetimi leti s po-
močjo nekaterih sedanjih »Adrijašev« ustanovil
neumorno delavni, blagopokojni in nepozabni Dra-
gotin Martelane. Da sta »Narodni dom« in
naše pevska društvo »Adrija« našim nasprotni-
kom velika ovira v poitalijančevanju naših Bar-
kovelj, pričajo nam dovolj srd nasprotnikov, njih
zapreke in pritožbe, katerih smo v teku desetlet-
nega delovanja doživeli jako mnogo. A vendar
smo še tu, ki s ponosom kličemo nasprotnikom v
obraz:

— — — — —
Na zemlji slovenski ostanemo mi!«

Da naše društvo postane še častnejša in moč-
nejša narodna postojanka tu ob sinji »Adriji«,
omislili smo si lep naroden trobojni prapor —
simbol bratovstva. Pod tem praporom naj nas bo
blazila mila slovenska pesen, spajala in družila
pojedine pevce in sotrudnike v skupno delovanje
v proevit in napredek društva, narodu v korist in
domovini v čast.

Ali to naše pevske društvo »Adrija« ni
obrtno društvo, ki bi donášalo dobičkov, marveč
se vzdržuje le od pičle členarine priprostitih pevcev,
večinoma mladeničev, in od dobrovoljnih darov ter
prispevkov podpornih udov, vsled česar nima na
razpolago dovolj denarne moči, da bi si moglo
samoplačati velike troške, ki so nastali z na-
pravo nove krasne zastave. Zatorej se obrača udano
podpisani slavnostni odbor do slavnih narodnih
bratskih društev ter vseh zavednih rodoljubov po
slovenskem ozemlju z najuljudnejo prošnjo, da bi
blagovolili darovati kak prispevek v podporo na-
šega društva, oziroma za nabavo naše zastave.

Vsaki tudi najmanjši dar, katerega je poslati
podpisane odboru, bo vsprejet najhvaležneje, saj
bomo vedeli, da je prišel iz bratskih rok.

Barkovlje-Trst, meseca junija 1899.

Za slavnostni odbor:

Hraber Ražem, Josip Sulčič,
častni predsednik. tajnik.

Vseslovenski praznik. Bliža se dan, kate-
rega se veselje vsi zavedni Slovani, posebej pa toli
zatirani Slovenci. To je dan 5. julija, dan godu
sv. bratov Cirila in Metoda. Zvečer, dne 4. julija
bodo naznanjali po Malem Štajarju, slovenskem
Korotanu, po Kranjskem, Primorskem in Istri ve-
ličastni kresovi, da bo naslednji dan dan slavlja v
spomin dveh nebeščanov, ki sta vse svoje življenje
žrtvovala sveti krščanski veri in jeziku slovan-
skemu. Ta dan si bomo živo predočevali delovanje
in trpljenje naših apostolov in naših vnetih pred-
nikov, ki so živeli za sv. vero in slovanski jezik,
in ki so molili Vsevečnega: »Hospodine pomiluj
nas! Reši nas in usliši!« Tudi mi, po več nego tisoč
letih, bomo zdihovali in prosili istotako: »Gospod
miluj nas! Reši nas in usliši!« s trdnim zaupanjem,
da naša molitev, kakor nas uči naša vera, predere
oblake. A da bo naša molitev vrednejša, hočemo
se združiti v njej. Zato vabi »Bratovščina sv. Ci-
rila in Metoda« že danes vse tržaške in okoličan-
ske Slovence, da se dne 16. julija udeležijo proslave
godu sv. bratov Cirila in Metoda, ki se bo vršila
na vrtu šole slavne družbe svetega Cirila in
Metoda pri svetem Jakobu. Ta dan bodo
praznovali, kakor smo že rekli, povsod po Sloven-

skem, a na tržaškem ozemlju je bila »Bratovščina
sv. Cirila in Metoda« do sedaj edina, ki je vršila
to dolžnost v verskem in narodnem oziru. Sicer pa
uvidevamo, da tržaškimi in bližnjimi okoličanskimi
Slovincem ne bi kazalo, ako bi v vsakem kraju
prirejali slavnosti v označeni namen, ker bi se naše
moči cepile in posamične slavnosti bi bile le nez-
znatne. Zato pa kličemo k združenju! Označeni
dan naj nikdo ne ostane doma; kajti mi bomo šteli
glave svojih dragih in naj ne manjka nihče vseh!

Ne moremo si kaj, da ne bi pokregali one
inteligence naše, ki se le prerada izogiblje naših
narodnih veselje in pa tudi oni del delavskega
ljudstva našega, ki se odteguje o takih prilikah
javnosti ter prečepeva isti čas v kaki zaduhli bez-
nici, mesto da bi ti, oče, sprovel svojo družino na
vrt, otroke položil v travo, a ti bi si (poslušaje
govore, petje in godbo,) krepil duha, če že za te-
lesno krepčanje nimaš drobiža. To našo vabilo naj
gre do določenega dne od ust do ust, da ne po-
reče nikdo, da ni znal za to slavnost.

Odbor bratovščine.

Dežela preziranja zakonov. Zadnje »No-
vice« pišejo z ozirom na volitve v občini pomjanski:
»Vrta tržaška »Edinost« je priobčila o postopanju
te komisije tacihi podatkov, da se čitatelju kar lasje
ježe, kadar jih čita. Nedavno temu je rekel neki
vseučiliški profesor v Curihu, da je Avstrija zad-
nja mej kulturnimi državami, češ, da se nikjer na
svetu zakoni tako ne prezirajo in ne teptajo kakor
pri nas, in primorske razmere svedočijo.
da je temu res tako«. — Lep poklon za
oblastnike!

Kdor seje veter, žanje vihar. Iz okolice
koperske nam pišejo: Volitve v Marezigah se vrše
popolnoma mirno, tiho in enoglasno. Kljub neu-
godnemu izidu volitev v oni drugi novi občini, v
Pomjanu, — a povdarjamo, da smo bili mi, ki
najbolje poznamo brezvestnost laške gospode ko-
perske, že v naprej pripravljeni na tak izid — ne
treba, da klonemo duhom, marveč smemo z najbo-
ljimi nadami gledati v bodočnost tudi glede Po-
mjanščine. Mi moramo trezno motriti in razsodno
tehtati stvari, pa bomo videli, da stvar ni tako
črna kakor se zdi, marveč je postala veliko
— jasnejša. Kako je bilo nekdaj v združeni
veliki občini, in kako je sedaj v obeh raz-
deljenih občinah? Nekdaj smo se morali mi
obupno boriti v vsej občini, sedaj pa je v jedni
občini italijanska stranka odgospodarila popolnoma,
tako, da niti blizu ni več prišla na volitve, v drugi
pa se mora ona boriti z obupom za svoj teren in se more
brantati le še z gnusnimi sredstvi, po kakoršnjih
poseza le desperado, ki je na zadnjem. Z jedno
besedo: razlika med nekdaj in sedaj nam pravi, da
smo mi storili velik korak naprej, oni pa so se
umaknili že toliko, da jim treba le še en korak
nazaj, in — ne bo jih več na Pomjanščini!!

Tako sodimo razumniki in zato nam presneto malo
imponuje zadnja zmaga prodanih duš na Pomjan-
ščini. Ljudstvo seveda sodi drugače, to je kar vse-
vprek razdraženo radi volitev v Pomjanu in bodo iste
imele le zlih posledice v razmerju med slovenskim
ljudstvom in Italijani. Naše ljudstvo se kar z stu-
dom obrača od Koperčanov. In na vse zadnje
kaj ne, gospod urednik! — je tudi to dobiček za
nas, da laški signori se svojo nesramnostjo vzbuj-
jajo samoljubje v našem ljudstvu?! (A mi pravimo
laškimi signorom v Kopru in njih zaščitnikom:
Kdor seje veter, žanje vihar! Tu l'as voulu,
Georg Dandini! Ured.)

Iz Roj. na nam pišejo: O tem, kako bujno
je kličlo nekdaj društveno življenje v našem Rojanu
in kako se je pozneje obrnilo na slabše, sprego-
vorim morda prihodnjič kaj več. Za danes kličem le
milim rojakom: Vzdravimo se zopet, še je čas!
Jutri v nedeljo bo n. pr. občini zbor našega kon-
sumnega društva. Udeležite se ga v velikem šte-
vilu in takoj po občnem zboru bo lepa prilika, da
se dogovorimo in dosežemo sporazumljenje za pre-
rojeno novo delovanje! Zlasti treba zopet dovesti
do kontakta med prostim ljudstvom in razumniki,
kateri poslednji naj se zopet oprimejo dela in naj
vzamejo vodstvo v svoje roke, da se vzbudi novo
gibanje v zaspanih slojih in da na mestu navsta-
lega mrtvila vzklije novo življenje.

Konsumno društvo pri Pobegih poleg Kopra
priredi v nedeljo dne 16. julija t. l. veliko vese-
lice s petjem, godbo, igro, deklamacijo in plesom
na planem. — Tržaškimi rodoljubom nudi se lepa

priložnost, da istega dne izlete vsaj enkrat v ta prijazen kraj. Posebno bi naše ljudstvo na Koperščini rado enkrat slišalo tamburaše in tržaške pevce. Slavna tržaška društva so torej naprosena, da blagovolje naznaniti odboru kons. društva pri Pobegih, ako želé, da se kaka točka tamburanja ali petja stavi v program veselice. Nastop vrlih Tržačanov bi uplival na Slovence v okolici Koperski bolj, nego najživahnejše agitacije, posebno zato, ker se v teh krajih skoraj nikdar ne vidi slovenske inteligence. Uvažujte torej to prošnjo, vrla društva tržaška! — Na tej veselici nastopi prvokrat domači mešani zbor.

Pevsko društvo «Kolo» se udeleži polnoštevilno jutrnje veselice bratskega društva «Slava» pri sv. Ani. Zbirališče v pevski sobi; odhod v več malih oddelkih. Tudi drugo mestno občinstvo opozarjamo na jutrnje slavje «Slava».

Ako bi bilo popoldne odločno slabo vreme, se seveda veselica odloži.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda je darovala vesela družba v krčmi pri «Kovačici», via S. Lucia, mesto udeležitve na izletu k sv. Ivanu, 2 gl. 6 novč.

Med veselico je dospela sledeča brzojavka z Nabrežine, kjer se je vršila druga narodna slavnost: «Slava Slovincem do skrajnosti! Čast! Slovenke, duša narodnosti, dobro zabavo! Vybore. Slivar, Očenašek in drugi.

Šolska obveznost otrok tujih podanikov. Na dotično vprašanje tukajšnjega krajnega šolskega sveta je odločila oblast, da so tuji podaniki, ki bivajo v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, podvrženi našim šolskim zakonom.

Izhod in uhod v pristanišče v Miljah. Pomorski urad je zapovedal, da morajo parniki, ki obiskujejo pristanišče v Miljah, nositi po dnevi štirioglat rudeč signal, a po noči rudečo luč. To znamenje se ima razobešati na vrhu jambora in sicer pet minut pred izvožnjo. Ako je poveljnik parnika, hotečega pripluti v pristanišče, zapazil tak signal, mora počakati, da dotični parnik zapusti pristanišče in še le potem sme sam v Milje.

Vabilo na naročbo. Namenjen sem izdavat list za slovenske skladbe z naslovom »Glasbena Zora«, ki bo izhajal 16. dne vsakega meseca in prinašal v obsegu 8 do 12 strani različne slovenske skladbe, ponajveč moške in mešane zборе, četverospve, samospve in dvospve s klavirskim spremljevanjem, klavirske točke itd. itd. Noročnina lista za pol leta bo znašala 1 gl. 50 novč.; naročnina naj se pošilja pod naslovom, naznanjenim spodaj. Prva številka izide že meseca julija, ako se priglasí dovolj naročnikov, da se poravnajo tiskovni stroški.

Zatorej uljudno vabim vse ljubitelje domače glasbe in pevska društva, da me blagovolijo podpirati na tem podjetju. Prosim, da se podvzajo z naročbo, da mi bo mogoče pravočasno ukreniti vse, kar je potrebno za tisek in določiti število iztisov. Z odličnim spoštovanjem

Fran Gerbič,
vodja šole »Glasbene Matice«,
Turjaški trg št. 1.

V Ljubljani, 15. junija 1899.

Pevsko društvo »Slovan« v Padriču bo imelo v nedeljo dne 25. junija t. l. svoj prvi redni občni zbor v gostilni pri Martinu. Po zvršenju zborovanja bo svobodna zabava s petjem. Prijateljem petja kliče: Na zdar!

Gospodarsko društvo na Greti vabi po svojem predsedništvu vse člene na izredni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 25. junija ob 5. uri popoldne v dvorani gostilne Ferluga. Na dnevnem redu bo razdruženje zadruga. Gg. člani so naproseni, da se gotovo udeleže zboru, ker je za sklepčnost treba prisotnosti treh četrtink vseh udov. Predsedništvo sklicuje shod vsled izrecne zahteve e. k. pomorskega in trgovskega sodišča, katero je zadrugi zažugalo z globo, ako se vprašanje razdraženja ne reši pravilno v dveh tednih.

Strasten mladič. Sedemletna Anica V. iz Škednja je nesla predvčerajšnjim svojemu očetu zajuterk. Ko se je vračala domov, se ji je pridružil neki fant, ki jo je hotel spremljati po vsej sili. Ker mu je deklica odbila zahtevo, se je fant ujezil, jo zgrabil za lase, vrgel na tla ter pretepal. Dekle je začelo kričati in fant je zbežal. Roditelji so naznanili stvar redarstvu, ki je zaprlo mladega kavalirja. Bil je to 13-letni Josip S. iz Škednja

št. 374. Dobil je kazen, primerno njega mladosti.

Samomor. 24-letna Marjeta Frenetič iz Postojne je izpila nekoliko fenilne kisline ter je vsled zastrupljenja umrla večeraj jutro v tukajšnji bolnišnici. Nje ljubimec, mehanika Humberta Cechini iz Padove, so zaprli.

Drzna tatvina. Tvrčki I. Pollak so drzni tatje ukrali iz skladišča v svobodni luki nič manj nego 44 vreč kave, kar pomenja okoli 3000 gl. škode. 16 vreč so našli pri nekem tukajšnjem trgovcu; o nekem drugem se je izvedelo, da jih je imel 16, a jih je že prodal; kam je prišlo ostalih 12 vreč, se še ni moglo izvedeti. Tudi še ni znano, kdo je izvršil drzno tatvino.

Ogenj. Prošlo noč ob poludveh popolnoči so brzojavnim potom pozvali tukajšnje gasilce na Prosek. Gorela je tovarna za lonce na komenski cesti. Ko sta dospela dva oddelka gasilcev, je bil ogenj že popolnoma upepelil poslopje. Po triurnem napornem delu so pogasili ogenj. Škoda je velika. Tovarna je bila zavarovana. Ne ve se, kako je nastal požar.

Težavno aretiranje. Večeraj jutro sta hotela dva redarja na stari Barijeri aretirati Alojzija Beniča, ki je izgnan iz Trsta. Benič se je branil srdito ter ranil oba redarja. Ko sta ga slednjič vendar-le premagala in spravila v stražnico v Androni del Moro, morali so poslati po Trevesa, ki je Beniču oblekel — prisilno jopico. Zaprli so tudi Beničevo sestro Marijo in nekega Josipa Kariža, ker sta se o priliki aretiranja utikala v posle redarstva.

Dobri okus je pri vsaki užitni stvari njena glavna lastnost. Pri uživanju odločuje naš jezik, njemu moramo prepustiti, da nas zadovolji z dobrim okusom. Iz tega se razvidi, zakaj je n. pr. tako splošno razširjena bobova kava, katere posebni duh našim živcem ugaja in katere smo se tako navadili, da ne moremo biti brez nje, navzlic temu, da jo zdravniki nujno odsvetujejo že od tedaj, ko so jo začeli rabiti. Če je torej mogoče, da se ohrani ta priljubljeni okus in se pripravi ob enem zdravju koristna kava, tedaj bi se mislilo po vsej pravici, da bi se je nihče ne branil, posebno pa ne hišne gospodinjje in matere. V resnici, Kathreiner-Kneipova sladna kava, katera tako izvrstno združuje prijetni okus bobove kave s tako dragocenimi zdravilnimi sredstvi, se ima ravno tej okolščini zahvaliti, da se je tako hitro razširila in splošno priljubila. Lahko jo imenujemo jedino pravo družinsko kavo, in gotovo se bode tudi tam, kjer doslej še niso poznali njenih prednosti, v najkrajšem času udomačila in priznala kot najokusnejša primes k bobovi kavi in jedino pripravna, zdrava njena nadomestitev. Vendar se mora paziti na to, da se rabi vedno pristna Kathreiner-Kneipova sladna kava v znanih izvornih zavitkih z imenom »Kathreiner«, ali nikoli naj se ne kupuje drugače zavitega ali tacega blaga, ki je na vago na prodaj.

Različne vesti.

Štirje otroci zgoreli. Dne 14. t. m. po noči je hudobna roka zažgala hišo kmeta Knolla v Sonneitbergu na Štajerskem. Zgoreli sti dve poslopji z vsemi pritklinami, z živino in pridelki. Požar je navstal tako naglo, da niso mogli rešiti Knollovih štirih otrok, ki so spali v neki izbici. Vsi štirje otročiči so zgoreli.

Brzojavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Praga 17. Načelnik češkega kluba dr. Engel svari v svojem listu vlado, da naj niti ne poskuša, da bi z oktrea v jezikovnem vprašanju hotela napraviti parlament sposobnim za redno delo. Ako se vlada nadeja temu, se utegne hudo prevariti in poplačati to zmoto z svojim obstankom.

Pariz 17. «Eeho de Paris» je izvedel, baje iz dobrega vira, da se proces Dreyfusa pred vojnim sodiščem v Rennesu prične dne 17. julija.

Pariz 17. Listi obžaljujejo, da se Poincare-u ni posrečilo sestaviti novo ministerstvo.

Washington 17. General Otis brzojavlja iz Manile, da so ustaši pri San Ferdinando napadli Amerikane, da pa so bili odbiti. Aguinaldo je vodil napad. Ustaši so imeli precejšnje izgube. Amerikani so imeli 14 ranjenih.

London 17. Iz Shangaia javljajo, da je guverner v Čikingu dobil obvestilo, da je skoro pričakovati povoljenega rešenja italijanske zahteve. Med uradniki domačini v Shangaia pa menijo, da vojne priprave cesaričine navdajo z skrbmi Italijo in druge vlasti.

Javna zahvala.

Podpisani odbor se prav srčno zahvaljuje vsem onim rodoljubkam in rodoljubom, ki so kakor-koli pripomogli k lepemu uspehu naše veselice pri sv. Ivanu. Podpisani odbor se zahvaljuje zlasti slav. »Slov. pevskemu društvu« ter njegovemu vrlému pevovodji, g. Barteljnu, ki je vsikdar pripravljen pomagati za narodne namene. Izrekamo nadalje tem potom toplo zahvalo g. Zinki dr. Rybáfevi, kakor gospodičinam Márieti in Dragici Gregorič, Antoniji Odinal, Antoniji Čarga, Pavli Venuti za prodajanje dopisnic in raznašanje pisem. Posebno smo dolžne pohvaliti in zahvaliti g. Karlino Modičevo, uzorno poštarico, ki je prihitela k nam z Rakeka nalašč za to priložnost. Take izvrstne poštarice je bilo baš treba. Tudi vsikdar trudoljubivemu g. Frau Čarga bodi izrečena topla zahvala. Podpisani odbor se zahvaljuje slednjič vsem onim gg., ki so preplačali vstopnino ter tako pripomogli do lepega gmotnega uspeha.

ODBOR

trž. ženske podružnice dr. sv. Cirila in Metoda.

Jutri v Herpelje !!

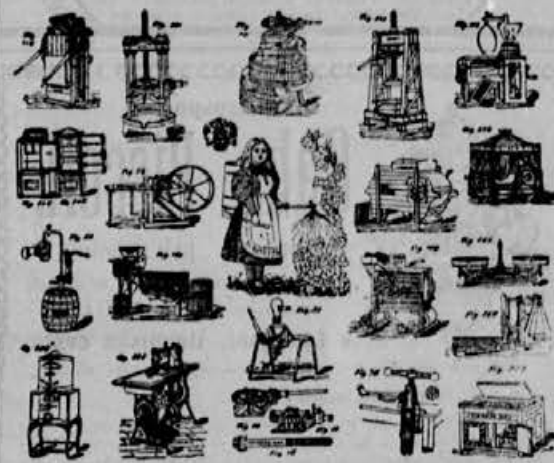
Jutri v nedeljo bo v Herpeljah (poštaja Herpelje-Kozina)

velik ljudski ples

ki ga prirede domači fantje. Svirala bo godba iz Slop.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstr. št. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-hrvatskem jeziku z več kakor 300 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za realno postrežbo se garantira.

Solidne zastopnike se išče

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

privilegirani lastnik

Dunaj, III Erdbergstr. št. 12

„AGRICOL“

Patent T. 49/1008.

Privilegovano mehko kalijsko milo za uničevanje mrčesov

raztopljivo v nazli vodi, v raznih krajih Trentina, Istre, Goriške in pri tuk. poljedeljski družbi izkušeno kot uspešno sredstvo z zatiranjem vseh parasitkarnih in kriptogamičnih boleznih in žuželk v obče ki okužujejo trte, sadna drevesa in zelenjad.

Navodilo, kako rabiti »Agricol«, na željo poštnine prosto.

Milarnica

F. Fenderl i dr. v Trstu.

Via Limitanea št. 1.

Zastop in zaloga na Goriškem pri gosp. Frideriku Primas-u v Gorici, Veliki trg 16, na dvorišču; pri Petru Debelich-u v Kopru in Izoli, v Trstu v drogerijah: Bolle, Via Farneto; Cilla, Ponterosso; Cumar, Via Belvedere; Jellersitz, Barriera vecchia; Mizzan, San Giacomo; Ongaro, Via dell'Orologio; Petrone, Via Giulia in Cumar, Opčina.

Zaloga vina F. Petech-a

Via delle Poste št. 10.

Vina dalmatinska, Istrijska in italijanska iz slovečih kleti po cenah da se ni bati konkurence, pristna in najboljše kakovosti.

Istrsko fino po gld. 32, in 34 — Dalmatinsko po gld. 30 in 32. — Opollo fin po gld. 34, italijansko po 28 in 32 v vsakej množini v sodčih in buteljkah od litra. Vse prosto na dom v kateremkoli kraju mesta.

NB. Naročbe vzprejemajo se direktno v zalogo poštah dopisnicah.

Izdelovatelj
M. HRNJAK, lekar

Pozor! pravi **Clavèn** nosi to varstveno znamko

Se kupi v vseh lekarnah in drogerijah

Pozor!! Clavèn je mast!!

1 lonček 60 nč., s pošto 75.
Edino gotovo delujoče sredstvo
„CLAVÈN“

s katerim si vsak v 3—5 dneh brez bolečin in za vedno ozdravi kurja očesa, ozeblino, trdo kožo, bradavice, žulji, od znoja vnanjene noge, ubod bčele, ose, komarja in drugega mrčesa.

Razposilja se samo proti povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Prekupovalci dobe velik popust!!
Glavna podružnica za Istrro: lek. I. Serravallo, Trst.

Glavna podrž. za Avstro-Ogersko: lek. A. Winger, Zagreb; Hlca 12. Skladišča v Zagrebu: lek. H. Brodjočin, Pečinovski, Varaždin: F. Hiedl, Petelinja: V. Pannac, Trst: Serravallo, Budapešta: J. v. Török.

Blag. gospod
Gabr. Piccoli,
lekarnar „pri angelu“,
dvorni založnik Nj. svetosti
papeža Leona XIII.,
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Brezje na Spodnjem Stajarskem, 14. nov. 1898.
Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za zelodec, katero je rabila že cela moja hiša s najboljšim uspehom, res najboljšo sredstvo zoper zelodčne in tudi mnoge druge bolezni, se Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno klatljivo tinkturo za zelodec s 12 stekleničkami in jeden lonček Glycerin Crème.

S spoštovanjem
Tomaž Dobek.

Posljite mi s poštnim povzetjem pod spodaj stoječim napisom 24 stekleničke izvrstne „zelodčne esence“, ki se rabi s najboljšim uspehom

Ježef Černko, tupek,
Vuhred.—Stajarsko.

Posljite mi s poštnim povzetjem 12 steklenic Vaše zelodčne tinkture. Naš gosp. tupek Belec je vsakemu bolehnemu prav gorko priporočajo in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem
Ivan Vidas
pri Sv. Martin-u, p. Sv. Nedelja,
S. Domenica d' Albana, Istra.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi
pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo
dobiva se po 40 nč., 70 nč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to
splošno priljubljeno domače sredstvo
vedno le v originalnih steklenicah z varstveno znamko k „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Trnkoczy-jev
obliž za kurja očesa

Čuvaj se senjske roke!
dobi se v administraciji našega lista.

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Mama mamica, se meni.

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v stotisočerni rodovinah.

Vse stroje za poljedelstvo

Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi.
Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Aparate za sumporavanje lozov. Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. — Samoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

Ig. Heller, Dunaj
II, 2 Praterstrasse.

Iščem zastopnikov! — Čuvati se je ponarejanj!

Velika hiša

v Motovunu zraven slovečih škocijanskih jam, 3 ure od Trsta in 1/2 ure hoda od železnične postaje Divača. ob živahni prometni cesti Reka-Trst, z dvema kuhinjama, z dvema obširnimi podzemeljskimi kletimi, s 14 krasnimi sobami s posebnimi uhoji, kakor nalašč prirejanimi za mnogobrojne letoviščenike, ki vsako leto prihajajo v ta divno-romantični kraj, z obširnim na visoko obzidanim in senčnatim dvoriščem, z velikim vodnjakom z izvrstno vodo, z velikimi hlevi za konje in govedo, z obširnimi spravami za seno ter druge poljske pridelke, s prostranimi lopami, s krasnim se sadjem in trtami zasejenim vrtom in z lepim parkom je vsled nastalih družinskih razmer pod ugodnimi pogoji takoj

na prodaj

Proda se tudi na večletne obroke. — Hiša, kakor vsa ostala obširna postopja, so kakor nalašč prikladna za go stiličarsko in štacunarsko obrt.

Vsled njene lege na tako živahnej prometni cesti, je posebno pripravna za kupčijo z domačimi pridelki in vsakovrstnim blagom na drobno in debelo; kréma bi pa imela razum navadnega posla z domačim ljudstvom in z vozniki, obilo posla z nebrojnimi obiskovalci škocijanskih jam.

Vse pohištvo z vrtom in parkom vred, dalo bi se tudi v najem po dogovoru.

Natanjčnejša pojasnila pri lastniku Aleksandru Mahorčiču v Matavuna, pošta Divača.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8, od 9. - 11. in od 2. - 4.

Pomladansko zdravilj

ZDRAVLJENJE KRVI

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefort).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 nč. ter se dobiva v odlikovani lekarni PRAXMARER „Ai due Mori“ v TRSTU, veliki trg.

Tudi za 55 nč. v markah dopošlje se franko.

je najgotovjši in najboljši pripomoček za odstranjenje kurjih očes, debele kože itd. **Uspeh zajamčen!** Samo pristen, če je firma „Franziskus-Apotheke“ utisnjena v vsakem obližu. Dobiva se pri izdelovalcu Dunaj, V/2, Schönbrunnerstrasse 107 in v Trstu pri gospodu lekarju I. Serravallo, Piazza del sale. Po pošti proti vpošiljavi 40 kr. dopošlje se franko.

Cena 35 kr.